

Międzyinstytucjonalny Organ ds. Norm Etycznych

Podczas drugiej kwietniowej sesji plenarnej Parlament ma przeprowadzić głosowanie nad projektem porozumienia osiągniętego w sprawie utworzenia Międzyinstytucjonalnego Organu ds. Norm Etycznych, na podstawie zalecenia, które Komisja Spraw Konstytucyjnych (AFCO) planuje omówić 22 kwietnia. Porozumienie przyjęto w wyniku negocjacji między ośmioma instytucjami i organami UE na podstawie propozycji Komisji w odpowiedzi na wniosek Parlamentu. Międzyinstytucjonalny Organ ds. Norm Etycznych wzmocni etykę, uczciwość i przejrzystość w instytucjach UE dzięki zapewnieniu spójności przepisów i instytucjonalnej kultury etyki oraz zwiększeniu znajomości zasad etyki.

Kontekst

W [rezolucji](#) z września 2021 r. ([2020/2133\(INI\)](#)) Parlament zaproponował ustanowienie niezależnego organu ds. etyki dla Parlamentu i Komisji. Chciał utworzenia skutecznego organu o uprawnieniach dochodzeniowych i doradczych, który nadzorowałby przestrzeganie norm etycznych przez posłów do Parlamentu i Komisję, a także ich pracowników i urzędników. Komisja [oceniła](#) ww. wnioski w lutym 2022 r. i zwróciła uwagę na kilka newralgicznych kwestii. Następnie 8 czerwca 2023 r. [zaproponowała](#) utworzenie międzyinstytucjonalnego organu, który określiłby wspólne normy etyczne oraz koordynował wszelkie kwestie etyczne i wymianę poglądów na ten temat między instytucjami UE.

Międzyinstytucjonalny Organ ds. Norm Etycznych

Wynikiem negocjacji w sprawie porozumienia ([2024/2008\(ACI\)](#)) jest zbiór zasad w dużej mierze odpowiadających wnioskowi Komisji. Organ (aktualna nazwa to Międzyinstytucjonalny Organ ds. Norm Etycznych) ma stworzyć ramy współpracy w dziedzinie norm etycznych dla członków ośmiu instytucji i organów, które są stronami porozumienia: Parlamentu Europejskiego, Rady, Komisji, Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Banku Centralnego, Trybunału Obrachunkowego, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Europejski Bank Inwestycyjny może dobrowolnie przyłączyć się do porozumienia. Organ będzie miał dwa rodzaje zadań: i) określenie wspólnych norm etycznych (uzgodnionych w drodze konsensusu), ich aktualizowanie i interpretowanie oraz ii) gromadzenie i wymiana najlepszych praktyk. Zakres jego działalności obejmie obszary, w których zwykle pojawiają się kwestie etyczne: interesy finansowe i niefinansowe; działania zewnętrzne, prezenty, gościnność, podróże oferowane członkom instytucji, nagrody, odznaczenia i wyróżnienia, działania po zakończeniu kadencji oraz warunkowość i komplementarność związane z obowiązkowym rejestrem służącym przejrzystości. Każdą instytucję lub każdy organ będzie reprezentował jeden członek. Pięciu niezależnych ekspertów będzie wspierało nowy organ w kwestiach etycznych za pośrednictwem niewiążących opinii doradczych wydawanych na wniosek jednej ze stron porozumienia.

Organ opracuje wspólne dla wszystkich stron normy etyczne – uzgodnione w drodze konsensusu, z poszanowaniem praw i obowiązków członków instytucji – dotyczące monitorowania zgodności z wewnętrznymi zasadami etycznymi, zadań organów wewnętrznych i mechanizmów sprawozdawczych. Każda ze stron przeprowadzi samoocenę zgodności własnych przepisów wewnętrznych z uzgodnionymi normami w ciągu czterech miesięcy, a niezależni eksperci wydadzą opinię dotyczącą tej samooceny w ciągu kolejnych dwóch miesięcy. Po wymianie poglądów każda ze stron dokona w razie potrzeby w ciągu czterech miesięcy przeglądu przepisów wewnętrznych. Co najmniej raz w roku na specjalnym posiedzeniu strony będą się wymieniać najlepszymi praktykami. Każdy organ, urząd lub agencja może podjąć decyzję o dobrowolnym stosowaniu uzgodnionych wspólnych norm. Wówczas taki podmiot powinien również przeprowadzić samoocenę i wyznaczyć przedstawiciela, który będzie uczestniczył w wymianach poglądów na posiedzeniach Międzyinstytucjonalnego Organu ds. Norm Etycznych. Organ będzie miał wspólny

sekretariat operacyjny, którego koszty pokryją strony porozumienia proporcjonalnie do wielkości ich budżetów administracyjnych.

Porozumienie międzyinstytucjonalne: [2024/2008\(ACI\)](#); komisja przedmiotowo właściwa: AFCO; sprawozdawca: Daniel Freund, Verts/ALE, Niemcy.